

Το Ολοκαύτωμα και οι λέξεις...

Κύριε διευθυντά

Οταν ξεκίνησα να γράφω αυτό το σημείωμα, η υπόθεση με τις δηλώσεις Πελεγρίνη ήταν ακόμη σε έξαρση. Κι εγώ σε μια συναισθηματική αναστάτωση. Αποφάσισα λοιπόν να αφήσω ένα μικρό διάστημα για να μπορέσω να δω την υπόθεση αυτή με την καθαρότητα της χρονικής απόστασης και όσο γίνεται αμερόληπτα από το βάρος των διαστάσεων που πήρε.

Είναι σοβαρή τελικά αυτή η υπόθεση; Ή θα πρέπει να την κατατάξουμε σε μια «ατυχή» στιγμή και να δεχθούμε τις διορθωτικές δηλώσεις του υφυπουργού, που διαβεβαιώνει για τις αγαθές προθέσεις του και αποδίδει την έκφραση-κλειδί «οικειοποίηση του Ολοκαυτώματος» σε παραδρομή;

Η προσεκτική ανάγνωση ολόκληρης της ομιλίας του υφυπουργού διατυπώνει με σαφήνεια το εξής επιχείρημα από την πλευρά του: «Η Μικρασιατική Καταστροφή είναι μία από τις αλλεπάλληλες καταστροφές που έχει υποστεί ο Ελληνισμός. Αν μπορέσουμε να την οικειοποιηθούμε –με ανάλογο τρόπο που ο εβραϊκός λαός οικειοποιήθηκε το Ολοκαύτωμα– τότε μέσα στο κλίμα συμπάθειας που θα δημιουργηθεί από τη συσχέτιση του Ελληνισμού προς την καταστροφή, η διεκδίκηση αποζημιώσεων για όσα υπέστημεν από υπαιτιότητα άλλων μπορεί να καταστεί αποτελεσματική».

Υπό το βάρος των αντιδράσεων, ο υφυπουργός δήλωσε ότι η σωστή λέξη δεν ήταν η «οικειοποίηση» αλλά η «ανάδειξη», εννοεί από τους Εβραίους του Ολοκαυτώματος. Όπως επί λέξει αναφέρει σε άλλο σημείο: «Οι Εβραίοι πέτυχαν να ταυτίσουν το Ολοκαύτωμα προς την τραγική μοίρα του έθνους των». Δηλαδή εμείς οι Εβραίοι, με λίγα λόγια, ταυτίστηκαμε με το Ολοκαύτωμα και «με επιμονή και υπομονή εξασφαλίσαμε την ανάδειξή του (οικειοποίηση στο πρωτότυπο κείμενο) ώστε να εξασφαλίσουμε τη δικαίωσή μας».

Εγώ καλοπροαίρετα δέχομαι ότι η ορ-

θή λέξη είναι η «ανάδειξη» και όχι η «οικειοποίηση». Ε και λοιπόν, επί της ουσίας τι αλλάζει αυτό; Ο υφυπουργός μάς χρησιμοποιεί ως καλό παράδειγμα για το πόσο μεθοδικά αναδείξαμε το Ολοκαύτωμα και εξασφαλίσαμε δικαίωση, την οποία –όπως προκύπτει από το κείμενό του– συνδέει άμεσα με τον στόχο της διεκδίκησης αποζημιώσεων. Ας το κάνουμε όπως οι Εβραίοι, λέει ο υφυπουργός. Και όλα αυτά με σημείο αναφοράς το Ολοκαύτωμα και την καταστροφή του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας.

Και μάλιστα, όπως λέει, «η διαμόρφωση αυτής της νοοτροπίας είναι ζήτημα Παιδείας» και ζητάει οι πρωτοβουλίες για την «οικειοποίηση» της καταστροφής να αρχίσουν από τα πνευματικά ιδρύματα της χώρας.

Δηλώνω ειλικρινά ότι δεν ξέρω με ποια από τις δύο ιδιότητές μου πρέπει να οργιστώ περισσότερο: αυτή του Έλληνα πολίτη ή αυτή του Εβραίου;

Του Έλληνα πολίτη, που ο υφυπουργός της Παιδείας τον προτρέπει να μάθει πώς να πουλάει την τραγική ιστορία της χώρας; Ή του Εβραίου, που ο υφυπουργός της Παιδείας (και Θρησκευμάτων) τον συγχαίρει για το πόσο καλά έχει πουλήσει τη δική του τραγική ιστορία;

Στη δε απάντησή του προς το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο, που εξέφρασε την έντονη δυσарέσκεία του για τις δηλώσεις του υφυπουργού, λέει: «Με παρεξηγήσατε με τόσο αβασάνιστο τρόπο... αναφέρθηκα στο Ολοκαύτωμα των Εβραίων ως παράδειγμα που πρέπει να το έχουμε υπόψη μας εμείς οι Έλληνες». Ως παράδειγμα, εννοεί προφανώς, «οικειοποιήσις» ή έστω «ανάδειξις» τραγικών ιστορικών γεγονότων για να επωφεληθούμε όπως εσείς!

Δεν θα συνεχίσω άλλο την ανάλυση αυτή. Και δεν χαρακτηρίζω τον υφυπουργό αντισημίτη. Κάνω όμως την οδυνηρή διαπίστωση ότι όλες οι μελέτες και έρευνες που δίνουν στην Ελλάδα την πρώτη θέση σε αντισημικά στερεότυπα, δικαιώνονται και μάλιστα από επίσημα κείμενα. Γιατί, ανεξάρτητα από την ετυμολογική διαφορά μεταξύ «οικειοποιήσις» και «ανάδειξις», η ουσία παραμένει στη διάχυση της στερεότυπης αντίληψης ότι εμάς τους Εβραίους μάς έκατσε καλά

το Ολοκαύτωμα για να το παίξουμε θύματα, να πάρουμε αποζημιώσεις, να κάνουμε κράτος κ.λπ. Και αυτή τη φορά, με τη σφραγίδα του υφυπουργού της Παιδείας!

Δεν ξέρω αν το γεγονός είναι αρκετό για να παραιτηθεί ή να αποπεμφθεί ο υφυπουργός. Και δεν με αφορά. Αυτό όμως που θα ανέμενα από έναν υφυπουργό που υπήρξε πρύτανης και δάσκαλος είναι να αναγνωρίσει την αξία του λάθους του από τη σύγκριση δύο εντελώς διαφορετικών στα αίτια, στις συνθήκες και στα αποτελέσματά τους γεγονότων. Επιπλέον, θα ανέμενα αυτό το λάθος σχετικά με την αναφορά του στο Ολοκαύτωμα να το «αναδείξει» σε ευκαιρία για να συνδράμει στη μάχη εναντίον ενός κλασικού αντισημτικού στερεοτύπου στη χώρα μας. Η ευκαιρία χάθηκε μέσα στις λέξεις.

Εκτός κι αν είμαι πολύ καζός για να καταλάβω το υψηλό πνεύμα που απορρέει από τα λόγια του υφυπουργού και σύρθηκα σε ανούσιες και πεζές ερμηνείες. Σε μια τέτοια περίπτωση, κ. υφυπουργέ, σας ζητώ εγώ συγγνώμη.

ΜΙΝΟΣ ΜΩΥΣΗΣ